

особистого пошуку проводити за межами університету в умовах міста з обов'язковим залученням практичних працівників підрозділів кримінальної поліції.

10. Практичні заняття по відпрацюванню практичних навичок щодо проведення оперативно-розшукових заходів здійснювати у виді рольових ігор.

11. Запровадити оперативно-тактичні навчання в усіх вищих навчальних закладів із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських (за прикладом Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ).

Запровадження виділених нами напрямків удосконалення якості професійної підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції у вищих навчальних закладів із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, на нашу думку, сприятиме підвищенню рівня професійної компетенції майбутніх працівників підрозділів кримінальної поліції Національної поліції України.

---

1. Користін О.Є. Професійна освіта поліцейського: в якому напрямку рухатись? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://politrada.com/news/profes-yna-osv-ta-pol-tseyskogo-v-yakomu-napryamku-rukhatis/>.

Кириченко О.В.

кандидат юридичних наук, доцент
завідувач кафедри ОРД та СТ ФПФПКП
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПРОБЛЕМИ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТРАТЕГІЇ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИНАМ ПРОТИ ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ

Підвищення ефективності діяльності органів і підрозділів Національної поліції, стан захисту прав і свобод громадян, громадська безпека повністю залежать від рівня законодавчого забезпечення. Але, на жаль, сьогодні в Україні відсутній нормативно-правовий акт, який би регулював суспільні відносини щодо протидії злочинності. Незважаючи на те, що в країні діє ряд законів щодо протидії та недопущення вчинення злочинності (злочинів), зокрема «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю» від 30.06.1993; «Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживанню ними» від 15.02.1995; «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом» від 28.11.2002; «Про боротьбу з тероризмом» від 20.03.2003; «Про запобігання корупції» від 14.10.2014; «Про протидію то-

ргівлі людьми» від 20.09.2011 та ін., на наш погляд, необхідним є прийняття також Закону України «Про протидію злочинності», в якому слід надати визначення категорії «протидія злочинам», у тому числі й «оперативно-розшукова протидія злочинам» як різновиду протидії злочинам, її форм, сил і засобів тощо [1, с. 146]. Прийняття зазначеного нормативно-правового акта буде лише сприяти напрацюванню стратегії протидії злочинності взагалі та окремим її видам, у тому числі й злочинам проти громадської безпеки.

Слід наголосити, що стратегія протидії злочинам проти громадської безпеки повинна базуватися на стратегії протидії злочинності в суспільстві. З цього приводу В.М. Кудрявцев зазначив, що стратегія боротьби зі злочинністю в сучасному суспільстві відрізняється складністю та невизначеністю головним чином через те, що у цій сфері одночасно діють дві тенденції, які значною мірою суперечать одна одній. З одного боку, суспільство, яке хоче жити за демократичними законами, повинно проводити гуманізацію своєї кримінальної політики. Захист і забезпечення прав людини торкаються не тільки вільних громадян, а й правопорушників у межах закону. З іншого боку, злочинність у всьому світі набуває таких небезпечних форм, з якими не впорюється правоохоронна система традиційними засобами. Населення деморалізовано ростом злочинності та невдоволено безсиллям влади. Суспільство вимагає посилення покарання та використання надзвичайних заходів щодо протидії злочинності [2, с. 213-214].

Стратегія протидії злочинності будується за принципом поетапного вирішення цієї глобальної проблеми. З урахуванням криміногенної ситуації в країні визначаються пріоритетні на певний проміжок часу першочергові завдання та напрями протидії злочинності, окремим її видам.

Вирішення проблем оперативно-розшукової протидії злочинам проти громадської безпеки можливе лише за наявності єдиної стратегії протидії зазначеним злочинам, яка неможлива без існування парадигми національної безпеки, протидії злочинності взагалі та злочинам проти громадської безпеки зокрема.

Стратегія протидії злочинам проти громадської безпеки сприяє вирішенню проблем оперативно-розшукової протидії цим злочинам. Окремі аспекти стратегії відображені в нормативно-правових актах, що спрямовані на забезпечення національної безпеки держави, протидію терористичній діяльності та організованій злочинності, а також злочинам, які порушують правила поведінки з окремими джерелами загальної (підвищеної) небезпеки. Наприклад, згідно з Рішенням РНБО України «Про заходи щодо посилення боротьби зі злочинністю в Україні» від 06.05.2015, введеним у дію Указом Президента України від 16.06.2015 № 341/2015, та з метою недопущення загострення криміногенної ситуації в окремих регіонах України, мінімізації впливу відповідних загрозливих чинників на національну безпеку, підвищення ефективності захисту прав і свобод громадян було визначено пріоритетним напрямом щодо протидії злочинам проти громадської безпеки, зокрема:

1) зниження рівня злочинності в державі, пов'язаної з незаконним обігом вогнепальної зброї, інших засобів ураження, бойових припасів, вибухових речовин; 2) виявлення і ліквідація каналів контрабанди, незаконного переміщення територією України вогнепальної зброї, інших засобів ураження, вибухових речовин; 3) посилення контролю на об'єктах, де зосереджено вогнепальну зброю, інші засоби ураження, бойові припаси, вибухові речовини; 4) припинення проявів бандитизму, забезпечення якісного досудового розслідування і передачі до суду наявних кримінальних проваджень у справах про бандитизм, злочини, вчинені організованими групами чи злочинними організаціями; 5) виявлення і припинення каналів фінансування банд і контрабанди вогнепальної зброї та інших засобів ураження, бойових припасів, вибухових речовин. Також запропоновано розробити та внести в установленому порядку на розгляд Верховної Ради України законопроекти щодо: посилення спроможностей та координації діяльності правоохоронних органів стосовно протидії незаконним збройним формуванням; припинення нелегального обігу вогнепальної зброї, інших засобів ураження, бойових припасів, вибухових речовин; посилення боротьби з терористично-диверсійною і сепаратистською діяльністю та створення ефективних механізмів її виявлення і припинення; унормування порядку використання зброї, зокрема для захисту від посягання на життя та здоров'я особи, її житло та власність.

Стратегію протидії злочинності визначає концепція, яка є системою офіційно прийнятих поглядів і уявлень, принципів і положень про шляхи, засоби і механізми захисту життєво важливих інтересів громадян, суспільства та держави від внутрішніх і зовнішніх загроз, що виходять із злочинності [3, с. 414].

До недавнього часу основним нормативно-правовим актом, спрямованим на протидію злочинності, була Концепція реалізації державної політики у сфері профілактики правопорушень на період до 2015 року, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30.11.2011 № 1209 р., термін дії якої закінчився 31 грудня 2015 р. Але на підставі аналізу статистичних даних і з урахуванням криміногенної ситуації в державі та сучасних тенденцій існування та розповсюдження злочинності вважаємо, що в Україні необхідним є прийняття аналогічної Концепції на період до 2020 р., в якій слід передбачити питання протидії окремим видам злочинності, в тому числі й злочинам проти громадської безпеки.

Враховуючи те, що злочини проти громадської безпеки відносяться до латентних, і як правило виявляються силами та засобами оперативно-розшукової діяльності, з метою удосконалення оперативно-розшукової протидії цим злочинам вважаємо за необхідне прийняття також Концепції оперативно-розшукової протидії злочинам проти громадської безпеки. Зазначена концепція повинна, на наш погляд, охоплювати такі напрями: концептуальне визначення оперативно-розшукової протидії злочинам проти громадської безпеки; аналіз сучасного стану розповсюдження злочинів проти громадської

безпеки; визначення об'єктів оперативно-розшукової протидії злочинам проти громадської безпеки; з'ясування чинників, що сприяють існуванню злочинів проти громадської безпеки; визначення умов ефективності оперативно-розшукової протидії злочинам проти громадської безпеки; встановлення критеріїв оцінки діяльності підрозділів кримінальної поліції щодо протидії злочинам проти громадської безпеки як основних суб'єктів протидії цим злочинам; окреслення основних напрямів удосконалення оперативно-розшукової протидії злочинам проти громадської безпеки тощо. Запропонована Концепція не буде суперечити Концепції боротьби з тероризмом від 25.04.2013 р. та Концепції державної політики у сфері боротьби з організованою злочинністю від 21.10.2011 р., які, на наш погляд, потребують удосконалення з урахуванням вимог сучасності.

Головна мета протидії злочинам проти громадської безпеки полягає у комплексному забезпеченні громадської безпеки та надійного захисту прав і свобод людини, власності від злочинних посягань, які віднесені чинним Кримінальним кодексом України до злочинів проти громадської безпеки. І тому основні зусилля державних органів і суспільства варто направити на реальне обмеження та припинення всіх форм і видів злочинної діяльності, які порушують громадську безпеку як цінність. При цьому стратегічне важливе значення матиме здійснення цілої низки правових заходів з метою надання суб'єктам протидії злочинності реальних інструментів, що дозволять їм і надалі ефективно протидіяти злочинам проти громадської безпеки.

У зв'язку з викладеним вважаємо за необхідне розробку на національному або регіональному рівнях комплексних програм протидії злочинам терористичної спрямованості; злочинам, що пов'язані зі створенням банд, злочинних організацій і незаконних воєнізованих або збройних формувань; злочинам, які пов'язані з незаконними обігом вогнепальної зброї, бойових припасів та вибухових речовин.

1. Кириченко О. В. Предотвращение преступлений в системе противодействия преступности / О.В. Кириченко // Актуальные проблемы теории и истории права и государства на современном этапе : сб. науч. тр. IX Междунар. науч.-практ. конф. ; отв. ред. А.С. Евстигнеев. – Кострома : Изд-во Костром. гос. технол. ун-та, 2012. – С. 144–147.

2. Кудрявцев В. Н. Преступность и нравы переходного общества : монограф. / В. Н. Кудрявцев. – М. : Гардарики, 2002. – 238 с.

3. Литвинов О. М. Соціально-правовий механізм протидії злочинності в Україні : монограф. / О. М. Литвинов. – Х. : Вид-во ХНУВС, 2008. – 446 с.